

О.О. Гранкін (Харківська обласна громадська організація
«Студентський науковий бізнес-центр», Україна)

ТЕНДЕНЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ГУМОВИХ ПНЕВМАТИЧНИХ ШИН В УКРАЇНІ

У статті проаналізовано діяльність ринку гумових пневматичних шин в Україні. Місткість ринку визначено як можливий об'єм реалізації товару в заданий відрізок часу за заданого рівня цін. На основі цих даних було визначено, що купівельна спроможність населення України, на яку впливає ВВП, поступово зростає, зменшуючи місткість ринку. Таким чином, економічно доцільним є відкриття представництва ТНК "Yokohama" в Україні з подальшим співробітництвом, що надає можливість поповнювати державний бюджет за рахунок більшої сплати податків.

Ключові слова: виробництво, офіційне представництво ТНК, місткість ринку, об'єм ринку, експорт та імпорт гумових пневматичних шин, товарообіг, купівельна спроможність.

Форм. 1. Рис. 1. Літ. 15.

А.А. Гранкин (Харьковская областная общественная организация
«Студенческий научный бизнес-центр», Украина)

ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ РЫНКА РЕЗИНОВЫХ ПНЕВМАТИЧЕСКИХ ШИН В УКРАИНЕ

В статье проанализирована деятельность рынка резиновых пневматических шин в Украине. Вместительность рынка определена как возможный объем реализации товара в заданный отрезок времени при заданном уровне цен. На основе этих данных было определено, что покупательная способность населения Украины, на которую влияет ВВП, постепенно растет, уменьшая вместимость рынка. Таким образом, экономически целесообразным является открытие представительства ТНК "Yokohama" в Украине с дальнейшим сотрудничеством, которое предоставляет возможность пополнять государственный бюджет за счет большей уплаты налогов.

Ключевые слова: производство, официальное представительство ТНК, вместимость рынка, объем рынка, экспорт и импорт резиновых пневматических шин, товарооборот, покупательная способность.

О.О. Grankin (Kharkiv regional non-governmental organization
"Student scientific business centre", Ukraine)

TRENDS AND PROSPECTS IN DEVELOPMENT OF RUBBER PNEUMATIC TYRES MARKET IN UKRAINE

The article analyzes the functioning of the rubber pneumatic tyres in Ukraine. Market capacity is defined as a potential volume of goods realization within a set period of time at the set level of prices. On the basis of the given data it has been determined that the purchasing capacity of Ukraine's population, influenced by GDP, is gradually growing decreasing the market capacity. Thus, it is economically expedient to establish a representative office of the transnational corporation "Yokohama" in Ukraine for further cooperation that would provide an opportunity to fill the state budget by means of greater tax revenues.

Keywords: production; official representative office of a transnational corporation; market capacity; market volume; export and import of rubber pneumatic tyres; commodity turnover; purchasing capacity.

Постановка проблеми. Лібералізація економічної діяльності в Україні за останні 15 років призвела до нових проблем у функціонуванні сфери виробництва й торгівлі. Вступ України до СОТ ставить перед дослідниками нові зав-

дання щодо оптимізації вітчизняних ринків до нових економічних вимог. Однією з найголовніших проблем цієї оптимізації є велика частка економіки країни, яка знаходиться в тіні. Виходом з такої ситуації може стати залучення ТНК у систему національного господарювання. Прикладом такої співпраці є збільшення частки офіційних представництв ТНК в Україні, наприклад, компанії "Yokohama". Інтерес викликають такі галузі національного ринку, як виробництво пневматичних гумових шин і можливості їх імпорту. Цей ринок є майже недослідженим і потребує нових форм та підходів до його оцінки, що робить тему дослідження актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням вивчення й аналізу товарних ринків присвячені численні праці українських і зарубіжних вчених, серед яких: Л.А. Антоненко [1; 2], Т.П. Данько [8], Ф. Котлер [9], М.В. Мельник [11], К. Сафарова [14] та інші.

Невирішені частини проблеми. Окремі види товарних ринків України залишаються й досі недослідженими, зокрема, ринок гумових шин.

Метою дослідження є визначення тенденцій і перспектив розвитку ринку гумових пневматичних шин в Україні.

Основні результати дослідження. Незважаючи на фінансову нестабільність і негативний вплив світової економічної кризи на економіку України, кількість комерційного й приватного транспорту постійно зростає. Отже, попит на гумові пневматичні шини безпосередньо залежить від темпів зростання автотранспорту.

Об'єм вітчизняного ринку гумових пневматичних шин в Україні складає 1190,3 млн. дол. США, в складі якого частка вітчизняного виробництва у вартісному вираженні складає 348,18 млн. дол. США, а в кількісному – 5331 тис. гумових пневматичних шин на рік. Частка експорту в об'ємі ринку становить 158,5 млн. дол. США, імпорту – 1000 млн. дол. США. Динаміка виробництва гумових пневматичних шин на території України характеризується тенденцією до скорочення: якщо в 2006 р. порівняно з 2005 р. темп зниження вітчизняного виробництва становив 5%, то в 2007 р. и 2009 р. він досяг рівня 23% [13].

На сьогоднішній день в українській галузі гумових пневматичних шин переважають такі виробники: ЗАТ «Росава», ВАТ «Дніпрошина», ТОВ «Науково-впроваджувальний центр «Консіма». Товарообіг шин в 2011 р. склав 1159,2 млн. дол. США. Об'єми реалізації гумових пневматичних шин в Україні в 2010–2011 рр. практично не змінилися, хоча відбулися зміни в їхньому грошовому виразі за рахунок зростання цін і коливання курсу долара щодо гривні в посткризовий період [13].

Український ринок гумових пневматичних шин значною мірою піддається впливу імпорту. Це підтверджується тим, що, оцінюючи динаміку товарообігу в Україні за останні 6 років, прослідковується тенденція спаду частки експорту й зростання частки імпорту. Значне зростання імпорту пов'язане насамперед зі збільшенням попиту на шини преміум-класу та середнього цінового сегмента з більш якісною продукцією. Виробництвом таких шин займаються переважно не вітчизняні виробники, а великі іноземні компанії, в тому числі й компанія "Yokohama". Основними імпортерами гумових пневматичних

шин в Україну є Росія і Білорусь. Менша частка ринку імпортованих шин припадає на Південну Корею, Польщу, Японію, Угорщину, Чехію, Фінляндію та інші країни. Український покупець віддає перевагу більш якісно-просувним брендам (гумово-технічні вироби), які системно відносяться до комплексу маркетингу своїх шин, і, таким чином, в місцях продажу мають великий успіх.

Ринковий аналіз передбачає визначення місткості ринку, що являє собою можливий об'єм реалізації товару в заданий відрізок часу за заданого рівня цін. Для визначення місткості національних товарних ринків застосоване поняття «видимого» споживання товарів, тобто власне виробництво товару в країні за вирахуванням експорту і з додаванням імпорту аналогічних товарів, в нашому випадку гумових пневматичних шин [1, 120]. Також використано регресійний аналіз для дослідження взаємозалежності екзогенних та ендегенних змінних на ринку пневматичних гумових шин в Україні.

Нами була розрахована місткість ринку гумових пневматичних шин в Україні за 2005–2011 роки. Результати, які відображають дані вищевказаного показника, наведено на рис. 1.

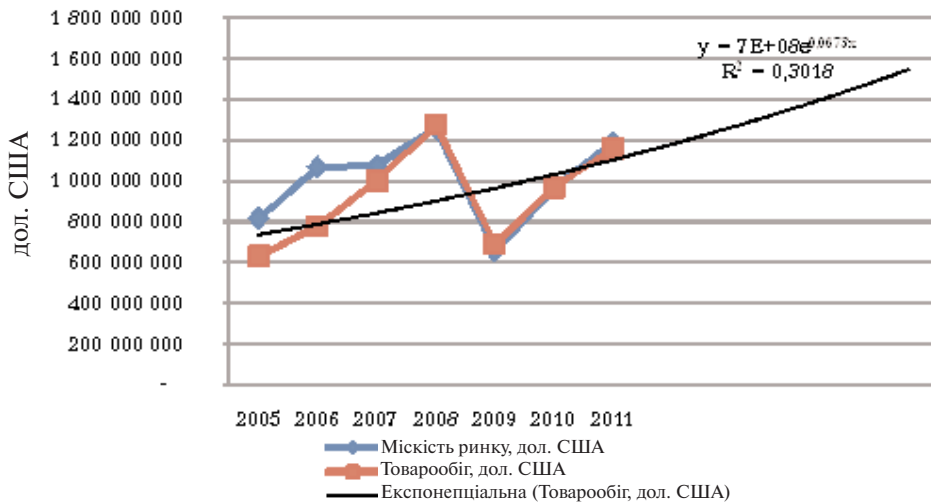

Рис. 1. Динаміка ринку гумових шин в Україні, авторські розрахунки

Як видно з рис. 1, динаміка ринку гумових пневматичних шин в Україні постійно коливалася з 2005 р. по 2011 рік. У процесі дослідження використовуються такі поняття, як місткість ринку й товарообіг. З 2005 р. по 2008 р. прослідковується тенденція росту як місткості ринку, так і товарообігу, хоча показники товарообігу в даний період не перевищують 200 млн. дол. США. У період світової фінансової кризи показники місткості й товарообігу значно знизилися і досягли рівня 650 млн. дол. США. На початку 2010 р. почалося поступове відновлення як товарообігу, так і місткості ринку, і вже в 2011 р. показники досягли докризового рівня. В період з 2005 р. по 2011 р. максимальний рівень обох показників спостерігається у 2008 р. і становить більше 1,2 млн. дол. США. Як видно з рис. 1, ринок гумових пневматичних шин на даний момент насичений, але, враховуючи експоненціальну лінію тренду, в

майбутньому існує перспектива збільшення ринку, тому зростання імпорту на ринку України позитивно позначиться на загальному рівні місткості й товарообороту.

Нами була побудована регресійна модель для виявлення тих чинників, які можуть впливати на місткість ринку гумових шин в Україні (M). Ендогенними змінними моделі є ВВП на душу населення (GDP), середньомісячна зарплата в Україні (S), товарооборот гумових пневматичних шин (T). Всі дані представлено у вартісному вимірюванні (млн. дол. США).

У результаті моделювання отримуємо таке нелінійне регресійне рівняння:

$$M = +1,67 T - 22853 GDP - 3127S. \quad (1)$$

Отримане рівняння множинної регресії можна інтерпретувати таким чином: зростання товарообігу прямо пропорційне розширенню місткості пневматичних шин в Україні; зростання доходів громадян негативно впливає на місткість українського ринку, що пов'язано зі збільшенням купівельної спроможності населення й зростанням імпорту шин в Україну та неспроможністю вітчизняного виробництва задовольнити попит.

Отримані результати мають високу надійність, оскільки коефіцієнт детермінації дорівнює 0,90. При перевірці моделі на адекватність за критерієм Фішера визначено, що $F_{табл.} (0,046) \leq F_{крит.} 6,39$. Це свідчить про те, що модель адекватна.

Зі зростанням економіки, збільшенням вантажопотоків в Україні з'являються нові іноземні виробники. Найбільшу динамічну позицію сьогодні на ринку України займають бренди з Південно-Східної Азії (Японія, Південна Корея, Китай). В основі діяльності сильних азіатських брендів лежать нові технології. При виході на ринок вони реалізують потужну, навіть агресивну політику, яка зумовить підвищення відповідальності всіх продавців щодо рівня та стабільності якості матеріалів і шин в цілому.

Оскільки з'ясовано, що ринок гумових пневматичних шин в Україні насичений, а купівельна спроможність населення з кожним роком зростає, зменшуючи при цьому місткість ринку, то компанії "Yokohama" необхідно зосередитися на нецінових конкурентних перевагах у розвитку офіційного партнерства і дилерства в Україні. Прикладом таких нецінових конкурентних переваг можуть стати офіційні гарантії, фірмове технічне обслуговування, надання можливості зберігати зимові шини влітку та інші переваги офіційного дилерства й представництва. Оскільки всі послуги будуть надаватися офіційно, тобто будуть включатися у бухгалтерський облік кожного з представництв, то державний бюджет буде поповнюватися за рахунок сплати податків.

Розглядаючи компанію "Yokohama" більш детально, слід зазначити, що спектр продукції, яка випускається сьогодні компанією, є досить широким. Він включає в себе шини для легкових автомобілів, позашляховиків, вантажівок і автобусів, стрічки для конвеєрів, комплектуючі для авіа- та кораблебудування, шланги тощо. На даний момент компанія "Yokohama" створює транснаціональну збутову мережу для свого шинного напрямку на основі філій: "Yokohama Tire Corporation" (США), "Yokohama Tire Inc." (Канада), "Yokohama Tyre Australia Pty. Ltd." (Австралія), "Yokohama Reifen GmbH" (Німеччина) і "Yokohama Russia" [14].

Основний корпоративний принцип компанії "Yokohama" – створення продукції тільки найвищої якості. Новітнє обладнання, сучасні технології і висококваліфіковані співробітники – все це є частиною системи, спрямованої на забезпечення кращої якості у світі продукції "Yokohama". На підтвердження цього, компанія "Yokohama" отримала сертифікат відповідності системі управління якістю ISO 9001. Компанія також володіє сертифікатом ISO 14001, що визнає відповідність міжнародним стандартам екологічного менеджменту всіх заводів компанії в Японії. Компанія "Yokohama" на даний момент є одним із світових лідерів з виробництва автошин. Необхідно зазначити, що компанія по виробництву автошин займає друге місце в Японії, п'яте місце в Росії і шосте місце у світі. Основні напрямки діяльності компанії:

- гуртовий продаж легкових, вантажних і спортивних шин "Yokohama";
- взаємодія і розвиток дилерської мережі на території РФ і в країнах СНД;
- технічна підтримка, навчання і консалтинг гуртових партнерів і кінцевих споживачів шин "Yokohama";
- розвиток, підтримка і зміцнення бренду "Yokohama" і ADVAN на території РФ.

Промислове виробництво російського підприємства "Yokohama" випускає зимові шини радіусом від 13 до 18 дюймів і новітню модель літніх шин "Blue Earth".

Висновок. Компанія "Yokohama" є потужним суб'єктом міжнародних економічних відносин, вона здатна випускати сучасну високотехнологічну продукцію.

Україна ж зацікавлена в офіційних ТНК, які працюють за прозорими схемами й сплачують податки.

Регресійна модель дала змогу з'ясувати, що на місткість ринку гумових пневматичних шин в Україні впливають ВВП на душу населення, середньомісячна зарплата в Україні, товарообіг гумових пневматичних шин.

Таким чином, доцільним є відкриття офіційного представництва компанії в Україні, особливо від її російського підрозділу, оскільки це дасть можливість мінімізувати логістичні витрати.

1. Антоненко Л.А. Инновационный менеджмент: Учеб. пособие для студентов экономического факультета всех специальностей и форм обучения. – Х.: ХНУ им. В.Н. Каразина, 2005. – 150 с.

2. Антоненко Л.А., Верба Д. Передумови та напрями державного регулювання створення робочих місць у вітчизняній економіці // Україна: аспекти праці. – 2008. – №5. – С. 12–19.

3. Бабич В.П. Государственная промышленная политика: Учеб. пособие для вузов. – Х.: ХНУ им. В.Н. Каразина, 2003. – 315 с.

4. Бабич В.П. Система планирования и экономического стимулирования научно-технического прогресса. – Х.: ХНУ им. В.Н. Каразина, 1978. – 392 с.

5. Бабрикова О.В. Вплив світової фінансової кризи на національну економіку України // Вісник Бердян. ун-ту менеджменту і бізнесу. – 2009. – №1. – С. 27–32.

6. Баженов Г.Е. Повышение эффективности организации системы обслуживания машиностроительного комплекса. – Томск: Том. ун-т, 1990. – 144 с.

7. Виробники галузі гумових пневматичних шин, товарообіг шин, об'єми реалізації гумових пневматичних шин в Україні в 2010–2011 рр. // Хімія України, СНД, світу // ukrchem.dp.ua.

8. Данько Т.П. Управление маркетингом: Учебник. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 334 с.

9. Котлер Ф. Основы маркетинга: Короткий курс / Пер. з англ. – М.: Вильямс, 2007. – 656 с.

10. Малащук Д.В. Особливості інноваційного потенціалу машинобудування України // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – №2. – С. 111–120.
11. Мельник М.В., Пантелеев А.С., Звездин А.Л. Ревизия и контроль: Учеб. пособие / Под ред. проф. М.В. Мельник. – М.: ИД ФВК-ПРЕСС, 2003. – 520 с.
12. Симонян Т.В. Коммуникационные триады маркетинга. – Ростов-на-Дону: СКНЦ ВШ, 2004. – 258 с.
13. Статистична інформація, зовнішньоекономічна діяльність, географічна структура торгівлі України товарами, 2001 р. // Державний комітет статистики України // ukrstat.gov.ua.
14. Трутнев Э.К., Сафарова М.Д. Градорегулирование в условиях рыночной экономики: Учеб. пособие. – М.: Дело, 2009. – 368 с.
15. Yokohama // www.yokohama-online.com.

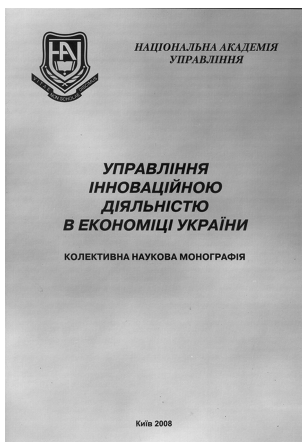
Стаття надійшла до редакції 11.04.2012.

КНИЖКОВИЙ СВІТ

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА ТА ЮРИДИЧНА ОСВІТА
ПРЕСТИЖНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ

Україна, 01011, м. Київ, вул. Панаса Мирного, 26
E-mail: book@nam.kiev.ua
тел./факс 288-94-98, 280-80-56

Управління інноваційною діяльністю в економіці України: Колективна наукова монографія / За наук. ред. д.е.н., проф. С.А. Єрохіна. – К.: Національна академія управління, 2008. – 116 с. Ціна без доставки – 18 грн.

Монографія присвячена управлінню інноваційною діяльністю в економіці України. В основу викладу матеріалу монографії покладені багаторічні дослідження науковців в галузі економічної теорії, фінансів та банківської справи, які були апробовані на сторінках авторитетного журналу «Актуальні проблеми економіки» в 2004–2007 роках. В монографії обґрунтовано основні інноваційно-інвестиційні напрямки та проблеми розвитку економіки України та управління даними процесами.